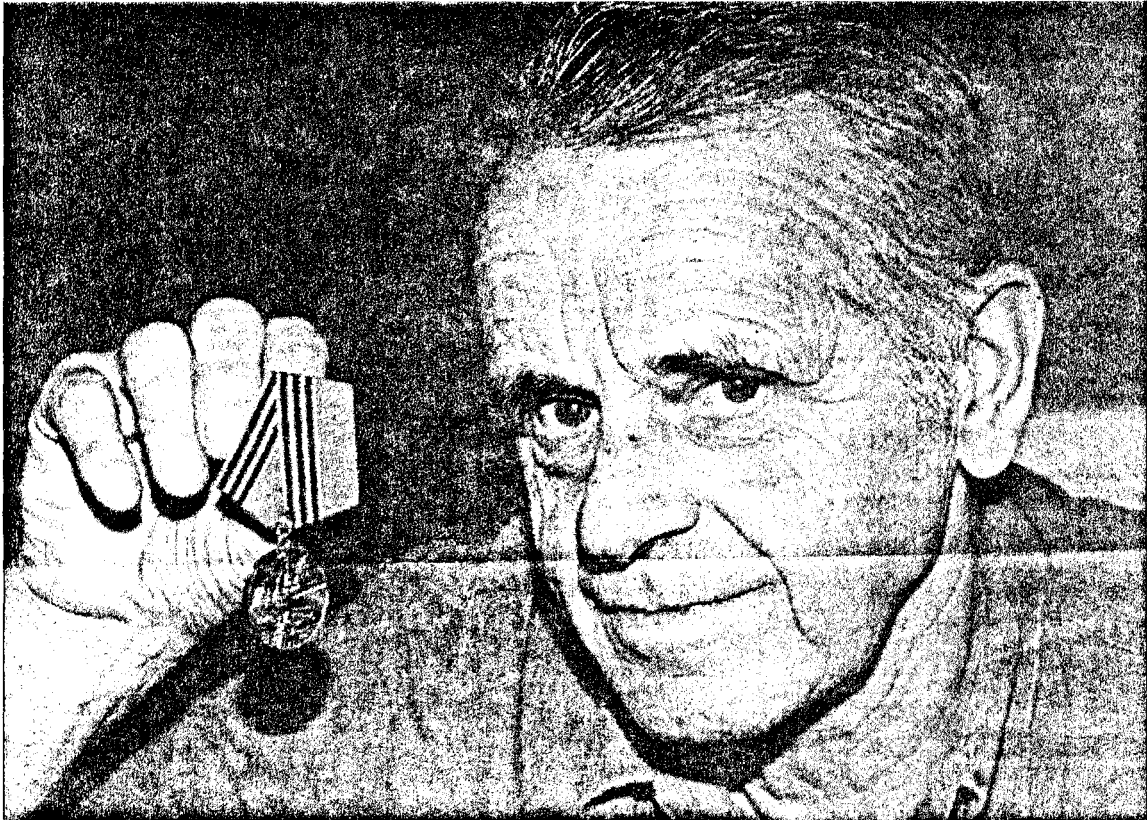

108763

GLEMT AV NORGE

Husket av russerne

HAMAR: – På mange måter ble vi det glemte kompani, sier Jan Bergseng fra Solvang i Vang. Han tilhørte Bergkompani 2 og var med under frigjøringen av Finnmark vinteren 1944/45. Noen norsk utmerkelse for sin krigsinnsats har han ennå ikke fått, men i høst mottok han i hvert fall en russisk medalje.

RUSSISK UTMERKELSE: Jan Bergseng fra Solvang ved Hamar var med under frigjøringen av Finnmark vinteren 1944/45. For det fikk han i høst en russisk medalje. FOTO: KJELL O. ERIKSEN

HA: BJØRN MYRVANG

Bergkompani 2 er den eneste norske hæravdeling som har deltatt i krig under sovjetisk kommando. Det skjedde fra 6. november 1944 til 6. februar 1945 under frigjøringen av Finnmark.

VENTER

Bergkompaniet var for øvrig med i Finnmark helt til den endelige fredsslutningen i mai. Det ble utpå sommeren 1945 fraktet ut den minelagte Porsangerfjorden med båt fra Lakselv og til Tromsø – av tyskerne. Fordi de visste hvor minene lå.

Etter krigen har det vært mye fram og tilbake med eventuelle deltakermedaljer og dekorasjoner til veteranene fra Bergkompaniet, men mange har etter hvert fått Deltakermedaljen. Jan Bergseng venter fortsatt på den. – Men så har jeg da heller ikke

søkt, forklarer Bergseng. Det vi si, tidlig i sommer skulle det sendes søknad på vegne av Bergseng, men foreløpig har han ikke hørt noe.

RUSSISK MEDALJE

Derimot var Jan Bergseng 22. september i høst sammen med tre andre veteraner fra Bergkompaniet på mottakelse i den russiske ambassaden i Oslo. Der ble de tildelt en russisk medalje for sin innsats under Finnmarkfrigjøringen. Samtidig ble veteraner fra de norske politistyrkene i Sverige under krigen, som også deltok ved frigjøringen av Finnmark, tildelt samme medalje.

– Det var svært til høytidelig og hyggelig mottakelse. Den russiske ambassadør hilst på oss, overrakte medaljene og holdt tale, forteller Jan Bergseng. Rett nok hadde han regnet med å få den offisielle russisk deltakermedaljen

for «.forsvaret av de sovjetiske polarområder», men etter hva Bergseng kan forstå dreier det seg om ei 50-års jubileumsmedalje for fred og frigjøring. – Kanskje får vi deltakermedaljen senere, sier han.

TIL MURMANSK

Jan Bergseng har en sterk historie å fortelle fra han 17 år gammel i 1942 stakk av til Sverige og til han høsten 1945 var tilbake på Solvang utenfor Hamar.

Etter en tid i Sverige ble han sammen med andre nordmenn sendt til England og videre til Skottland og det norske Bergkompaniet 2.

– Jeg fikk aldri klare beskjeder om planer og opplegg da jeg ble sendt fra Sverige til Skottland, og knapt noen i kompaniet var klar over hva vi skulle ut på, da vi i begynnelsen av oktober 1944 ble beordret ombord i en

krysser i Edinburgh. Men turen, den gikk til Murmansk der vi ble innlemmet i den sovjetiske armé, forteller Jan Bergseng.

HARDT SLIT

Turen fra Murmansk til Finnmark og videre gjennom Finnmark var tøffe tak og hardt slit for det norske Bergkompani 2. Under hele frigjøringen av Finnmark måtte det klare seg uten sovjetiske forsyninger. Jan Bergseng var den yngste i det 200 mann sterke kompaniet, og ble ikke kalt annet enn Lillegutt.

– Vi har holdt god kontakt med hverandre etter krigen sjøl om vi bor spredt. De fleste i kompaniet var fra Vestlandet og lengst sør i landet, men vi har hatt flere samlinger og også vært på mottakels på Slottet, forteller Jan Bergseng.